

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/15086

Karar No. 2023/103

Tarihi: 10.01.2023

- FAZLA ÇALIŞMA
- İŞYERİNDE ÇALIŞMA DÜZENİNİ GÖSTERİR İŞYERİ KAYITLARININ BULUNMAMASI
- TANIKLA İSPAT
- ÇALIŞMA SAATLERİ KONUSUNDA TANIKLARIN FARKLI BEYANI

ÖZETİ: Dosya içerisinde işyerindeki çalışma düzenini gösterir işyeri kayıtları bulunmadığından davacının fazla çalışma ücreti talebinin davacı tanık beyanlarına göre kabul edilmesinde isabetsizlik bulunmamaktadır. Ancak davacı tanığı S.A.'nın işyerindeki çalışmanın saat 08.00-18.00 saatleri arasında olduğuna dair beyanı dikkate alındığında, kabul edilenin aksine davacının tüm çalışma süresi boyunca pazar günleri dışında saat 07.00-19.00 saatleri arası çalıştığı hususunun tam olarak ispatlanamadığı anlaşılmıştır. Buna göre davacının 1 hafta haftanın 6 günü 08.00-18.00 saatleri arası 1 saat ara dinlenme ile haftalık 9 saat, bir hafta haftanın 6 günü 08.00-18.00 saatleri arası çalışmaya ek olarak pazar günleri 08.00-17.00 saatleri arası olmak üzere davacının talebi ile ara dinlenme süresi de gözetilerek haftalık 9,5 saat fazla çalıştığı kabulü ile hesaplama yapılması gerekirken yanılığılı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

DAVA: Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı ve davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davacı vekilinin başvurusunun süre yönünden reddi, davalı

vekilinin başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verilmiştir.

Davalı vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasının istenilmesi üzerine, işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 10.01.2023 Salı günü tayin edilerek taraflara tebligat gönderilmiştir.

Duruşma günü davacı vekili Avukat A. Ö. ile davalı vekili Avukat M. G duruşmaya katılmışlardır.

Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verildi.

Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 01.10.2013-30.10.2016 tarihleri arasında davalı Şirketin Türkmenistan'da bulunan projesinde harita teknikeri olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin davalı tarafından feshedildiğini, işyerinde 07.00-21.00 saatleri arasında çalışıldığını, şantiyelerin resmî açılışlarından önceki 3 ay 07.00-24.00 saatleri arasında pazar günleri dâhil çalıştığını, pazar günleri ise ayda iki gün 07.00-17.00 saatleri arası çalıştığını, müvekkilinin aylık net ücretinin 1.750,00 Amerikan doları (USD) olduğunu, ücretinin bir kısmının elden avans olarak verildiğini kalan kısmının ise bankaya yatırıldığını, davacının bazı aylarda aylık ücretinin tam ödenmediğini ileri sürerek kıdem ve ihbar tazminatları ile fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil, hafta tatili ile ücret alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının 08.10.2013-30.09.2016 tarihleri arasında Türkmenistan'da harita teknikeri olarak çalıştığını, zamanaşımı def'i ileri sürdüklerini, davacının yurt dışında çalışması nedeniyle brüt ve net ücretinin aynı olduğunu, gelir ve damga vergisi kesilmediğini, emsal ücret araştırması yapılması gerektiğini, davacının davalı Şirket nezdinde talep edebileceği kıdem ve ihbar tazminatı, fazla çalışma ücreti, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağını bulunmadığını, davacıya hak etmediği hâlde ödenen yıllık izin ücretinin takas ve mahsubunu talep ettiklerini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının yaşı ve kıdemi ile yaptığı iş nazara alınarak, tanık beyanları ile emsal ücret araştırması hep birlikte değerlendirildiğinde, aylık net ücret miktarının raporda belirtilen miktarda ispatlandığı, davacının ulusal bayram ve genel tatil, hafta tatili ile

fazla çalışma ücret alacaklarının tanık beyanları ile kanıtlandığı, davacının ücret alacaklarının tam olarak ödenmediği gerekçesi ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı ve davalı vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuşlardır.

B. İstinaf Sebepleri

1.Davacı vekili; İlk Derece Mahkemesince fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil alacaklarından yapılan uygun indirim miktarının aşırı olduğunu, söz konusu alacakların salt tanık beyanları ile ispat edilmediğini, bir kısım işyeri kayıtlarının da dosyada mevcut olduğunu belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının ortadan kaldırılması ve davanın kabulüne karar verilmesi istemi ile katılma yoluyla istinaf yoluna başvurmuştur.

2. Davalı vekili; davanın belirsiz alacak davası olarak açılmayacağını, sonradan sunulan ve taraflara ait olduğu anlaşılabilen evrakın değerlendirilmesinin hatalı olduğunu, Mahkeme tarafından tespit edilen ücretin emsale aykırı ve hatalı olduğunu, davacının almış olduğu ücret miktarını ispatlayamadığını, davacının kıdem ve ihbar tazminatlarının noksansız ödendiğini, fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının reddi gerektiğini, yapılan hesaplamaların hatalı olduğunu, yapılan ödemelerin dışlanmadığını, pazar ve tatil günlerine denk gelen genel tatil günlerinin dışlanmadığını ve aleyhlerine olan hesaplamaları kabul etmediklerini, davacının izinde olduğu dönemlerin dışlanmadığını, dinlenen davacı tanıklarının davacı ile menfaat birliği içinde olduğunu, takas mahsuba dair taleplerinin değerlendirilmediğini belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının ortadan kaldırılması ve davanın reddine karar verilmesi istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davacı vekilinin istinaf başvuru dilekçesinin yasal süresi içinde dosyaya sunulmadığı, dava tarihi dikkate alındığında Yargıtay kararlarında da belirtildiği üzere sürpriz karar yasağı gereğince işbu davanın belirsiz alacak davası olarak açılabileceği, Türkiye'deki kanunlara göre kesintiler hesaplanıp ücretin Türk bankaları aracılığıyla yatırılmış olduğu, ücret tespitine ilişkin Mahkeme kararının usul ve yasa ile dosya içeriğine uygun olduğu, ücret alacağının ödendiği hususunun işveren tarafından ispatlanmadığı, dava konusu fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının tüm dönem herhangi bir gerekçe içermeksizin davacının son ücreti üzerinden hesaplanmasının isabetli olmadığı, dosya içerisinde davacının çalışmış olduğu ve hesaplama esas alınan dönemlere ait ücretlerin belirlenebilmesi için banka kayıtları ve avans ödemelerine dair verilerin olduğu, bu durumda öncelikle bu kayıtlar esas alınarak davacının geçmiş dönem ücretinin

belirlenmesi ve işçilik alacaklarının bu belirlenen ücrete göre hesaplanması gerektiği gerekçesi ile davacı vekilinin istinaf başvurusunun süre yönünden reddi, davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; istinaf dilekçesinde ileri sürdüğü sebeplerin yanı sıra iş sözleşmesinde yabancılık unsuru bulunduğunu ve uyumsuzluğa kararlaştırılan yabancı ülke hukukunun uygulanması gerektiğini belirterek Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozulması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık; davanın belirsiz alacak davası olarak açılmasının mümkün olup olmadığı, ücret miktarı ile talep konusu alacakların ispatı ve hesaplanma yöntemi, takas ve mahsup talebinin değerlendirilmesi noktasında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 107 nci maddesi ile 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ve 371 inci maddesi.

2. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 32, 41, 44, 46, 47 ve 63 üncü maddeleri.

3. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 139 uncu maddesi.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyumsuzluğun hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Fazla çalışma yaptığını iddia eden işçi bu iddiasını ispatla yükümlüdür. Ücret bordrolarına ilişkin kurallar burada da geçerlidir. İşçinin imzasını taşıyan bordro sahteliği ispat edilinceye kadar kesin delil niteliğindedir. Bir başka anlatımla bordronun sahteliği ileri sürülüp kanıtlanmadıkça, imzalı bordroda görünen fazla çalışma alacağının ödendiği varsayılır.

3. Fazla çalışmanın ispatı konusunda işyeri kayıtları, özellikle işyerine giriş çıkışı gösteren belgeler, işyeri iç yazışmaları delil niteliğindedir. Ancak, fazla çalışmanın yazılı belgelerle kanıtlanamaması durumunda tarafların, tanık beyanları ile sonuca gidilmesi gerekir. Bunun dışında herkesçe bilinen genel bazı vakıalar da bu noktada göz önüne alınabilir. İşçinin fiilen yaptığı işin niteliği ve yoğunluğuna göre de fazla çalışma olup olmadığı araştırılmalıdır.

4. Dosya içeriğine göre davacının fazla çalışma ücreti alacağı; tanık beyanlarına itibarla 1 hafta haftanın 6 günü 07.00-19.00 saatleri arası 1,5 saat ara dinlenme ile haftalık 18 saat, bir hafta haftanın 6 günü 07.00-19.00 saatleri arası çalışmaya ek olarak pazar günleri de 07.00-17.00 saatleri arası olmak üzere hafta tatili talebi ile ara dinlenme gözetilerek haftalık 19,5 saat fazla çalıştığı kabulü ile hesaplandığı anlaşılmaktadır.

5. Dosya içerisinde işyerindeki çalışma düzenini gösterir işyeri kayıtları bulunmadığından davacının fazla çalışma ücreti talebinin davacı tanık beyanlarına göre kabul edilmesinde isabetsizlik bulunmamaktadır. Ancak davacı tanığı S.A.'nın işyerindeki çalışmanın saat 08.00-18.00 saatleri arasında olduğuna dair beyanı dikkate alındığında, kabul edilenin aksine davacının tüm çalışma süresi boyunca pazar günleri dışında saat 07.00-19.00 saatleri arası çalıştığı hususunun tam olarak ispatlanamadığı anlaşılmıştır. Buna göre davacının 1 hafta haftanın 6 günü 08.00-18.00 saatleri arası 1 saat ara dinlenme ile haftalık 9 saat, bir hafta haftanın 6 günü 08.00-18.00 saatleri arası çalışmaya ek olarak pazar günleri 08.00-17.00 saatleri arası olmak üzere davacının talebi ile ara dinlenme süresi de gözetilerek haftalık 9,5 saat fazla çalıştığı kabulü ile hesaplama yapılması gerekirken yanlış değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Davalı yararına takdir edilen 8.400,00 TL duruşma vekâlet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde davalıya iadesine

Dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

10.01.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.